

Türkiye Bankacılık Sistemi¹ **“Mart 2011”**

Mart 2011 İtibariyle Bankacılık Sistemindeki Gelişmeler

1. Genel Değerlendirme

1.1. Ekonomik Görünüm

Ekonomik canlılık devam etmiştir.

Türkiye ekonomisinde, 2011 yılının ilk çeyreğinde ekonomik faaliyet canlı seyretmiştir. Yurtdışı kaynak girişinin devam etmesi; iç talep artışını, cari işlemler açığındaki büyümeyi ve kredi stoku büyümesini desteklemiştir.

Risk algısı artmaktadır.

Bazı Avrupa ülkelerinde maliye ve bankacılık kaynaklı borç sorunlarının devam etmesi; Türkiye’de ise cari işlemler açığının ve dış kaynak girişinin büyümesi, risk algısını artıran faktörler olmuştur.

Kar miktarı azalmış; karlılık gerilemiştir.

Faiz gelirleri azalmış, faiz giderleri artmıştır. Net faiz geliri daralmıştır. Tahsili gecikmiş alacaklar karşılığındaki azalışın olumlu etkisine rağmen; net dönem karı yüzde 13 oranında daralmıştır.

1.2. Bilanço Gelişmeleri

Yılın ilk üç ayında, toplam aktifler kredi artışı paralelinde büyümüştür.

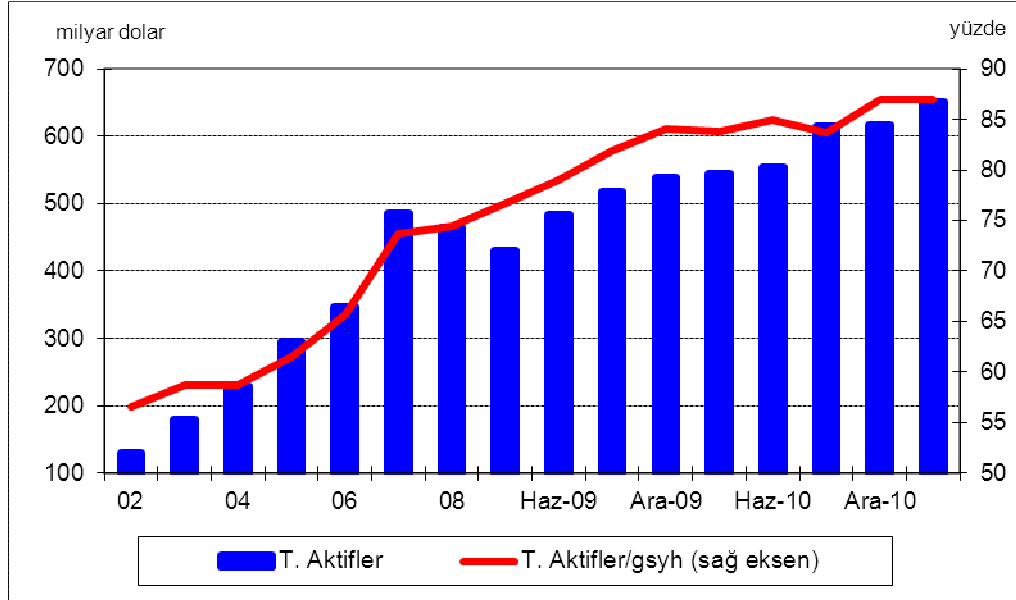
Bilanço toplamı, Mart 2011 itibariyle, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 21 oranında büyümüş, 999 milyar TL (651 milyar dolar) olmuştur. Toplam aktiflerin gayri safi yurtiçi hasılaya oranının Mart 2011 itibariyle yüzde 88 düzeyinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir.

Mart 2010’a göre, toplam aktifler mevduat bankalarında yüzde 21, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 18 oranında artmıştır.

Aynı dönem itibariyle, kamu bankalarının ve özel sermayeli bankaların toplam krediler içindeki payları 1’er puan artmış, yabancı bankaların payı ise 2 puan azalmıştır.

¹ Mevduat bankalarıyla kalkınma ve yatırım bankalarını (KYB) kapsamaktadır.

Toplam Aktifler (Milyar dolar ve gsyh'ya oran)

Kredilerin toplam aktiflere oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 6 puan artarak yüzde 55 olmuştur. Mevduatın krediye dönüşme oranı, Mart 2010'a göre 11 puan artarak yüzde 87'ye yükselmiştir. Mart 2011 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 66, özel bankalarda yüzde 92 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 103 olmuştur.

Bireysel krediler Mart 2011 itibariyle, yıllık bazda yüzde 33 büyümüştür. Bireysel kredilerdeki hızlı büyümede, konut ve ihtiyaç kredilerindeki artış etkili olmuştur. Konut kredilerinin toplam kredi stoku içindeki payı yüzde 11; ihtiyaç kredilerinin ise yüzde 12 seviyesindedir.

Takipteki kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 3,3'e gerilemiştir. Takipteki krediler ekonomik faaliyetin canlanması paralelinde, nominal olarak da gerilemiştir. Özel karşılıkların takipteki kredileri karşılama oranı yükselmiştir.

Mevduat dışı kaynakların toplam pasifler içindeki payı artmaya devam etmiştir.

Mart 2011 itibariyle, geçen yılın aynı dönemine göre mevduat dışı kaynakların toplam pasifler içindeki payı artmıştır. Bu artış; yurtdışından sağlanan kaynaklar, ihraç edilen tahviller ve repo işlemlerinden sağlanan fonlardaki büyümeden kaynaklanmıştır.

Ödenmiş sermaye ve olağanüstü yedeklerdeki artışa bağlı olarak özkaynaklar artmıştır. Sektör özkaynakları, bir yıl önceye göre yüzde 15 artarak, Mart 2011 itibariyle 129 milyar TL (84 milyar dolar) olmuştur.

Sermaye yeterliliği standart rasyosu Mart 2010'a göre 2,1 puan azalarak yüzde 18,1'e gerilemiştir. Sermaye yeterliliği rasyosundaki gerilemede kredi stoku büyümesi etkili olmuştur.

Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı takipteki alacakların gerilemesi paralelinde yüzde 9,6'dan yüzde 11,1'e yükselmiştir.

1.3. Karlılık

Yıllık bazda karlılık gerilemiştir.

Yılın ilk üç ayında bankacılık sektörünün faiz gelirleri 18,9 milyar TL, faiz giderleri 9,7 milyar TL olmuştur. Net faiz gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 14 oranında azalarak 9,2 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir.

Kar hacmi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13 azalarak 5,3 milyar TL'ye yükselmiştir. Yıllık bazda net kar marjı daralmaya devam etmiştir. Öte yandan, diğer faaliyet giderlerindeki artış, karlılığı olumsuz, tahsili gecikmiş alacaklar için ayrılan karşılıklardaki azalma ise olumlu etkilemiştir.

Yıllık bazda özkaynak karlılığı yüzde 18,3'ten yüzde 15,9'a, yıllık bazda aktif karlılığı ise yüzde 2,5'den yüzde 2,1'e gerilemiştir. Böylece yıllık bazda karlılık gerilemeye devam etmiştir.

1.4. Bilanço riskleri

Kur ve vade risklerinde önemli bir değişiklik olmamıştır.

Yabancı para net genel pozisyonu 943 milyon dolar fazla vermiştir. YP aktiflerin TL karşılığının toplam aktifler içindeki payı Mart 2010'a göre 1 puan azalarak yüzde 26; YP pasiflerin TL karşılığının toplam pasifler içindeki payı ise değişmeyerek yüzde 31 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Toplam aktiflerin yüzde 45'i, kaynakların ise yüzde 80'i 1 yıldan daha kısa vadeli. Toplam aktiflerin ve pasiflerin ortalama vade yapısında Aralık 2010'a göre önemli bir değişiklik olmamıştır.

Toplam kredilerin yüzde 1,5'i (8,4 milyar TL) ve toplam mevduatın yüzde 4,2'si (26,1 milyar TL) bankaların dahil oldukları risk grubuna aittir. Bankaların dahil oldukları risk grubuna ait net riskleri negatif (-17,7 milyar TL) olmuştur.

1.5. Genel bilgiler

Şube ve personel sayısı artmıştır.

Mart 2011 itibariyle faaliyet gösteren banka sayısı 44 tane. Aralık 2010 dönemine göre, banka sayısı bir adet azalmış; şube sayısı 243 adet artarak 9.581'e yükselmiştir. Personel sayısı Aralık 2010'a göre 2.669 kişi artarak 180.038'e yükselmiştir.

Aralık 2010'a göre, ilk beş bankanın toplam aktifler içindeki payı 1 puan azalarak yüzde 62, mevduat ve krediler içindeki payı ise değişmeyerek ,sırasıyla yüzde 66 ve yüzde 57 düzeyinde gerçekleşmiştir. İlk on bankanın toplam krediler içindeki payı 2 puan artarak yüzde 87, aktifler ve mevduat içindeki payı ise değişmeyerek ,sırasıyla yüzde 87 ve yüzde 91 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bilanço dışı işlemler özellikle alım satım amaçlı türev işlemler ve cayılabilir taahhütler kalemlerindeki yükselişe bağlı olarak artmaya devam etmiştir.

Banka kartı ve kredi kart sayısı artmaya devam etmiş; fakat artış hızı yavaşlamıştır. Her iki karta ait işlem hacmi ise artmaya devam etmiştir. İnternet bankacılığı aracılığıyla yapılan işlemlerde ise hem müşteri sayısı, hem de işlem hacmi büyümüştür.